

September 2014 | CBBSS |

CBBSS INFOLETTER ON OIL AND GAS E&P

Съдържание

УВОДНА СТАТИЯ:

- Илиян Василев: Защо шистовата революция няма да затихне скоро?
За технологиите и риска като източник на развитие** стр.2
- Energy in depth: Зелена светлина за шистовия газ в Румъния** стр.4
- Литовският министър-председател:
Правителството ще одобри данъчното облагане за шистовия газ** стр.7
- Rigzone: Неконвенционален петрол и газ увеличават американския енергиен експорт** стр.8
- Railroad Commission of Texas:
Porter излага сценария на Путин за унищожаване на Тексаската икономика** стр.10
- Energy in depth: Американският департамент по енергетика
не открива доказателство, че фракингът замърсява водите** стр.11

Защо шистовата революция няма да затихне скоро? За технологиите и риска като източник на развитие

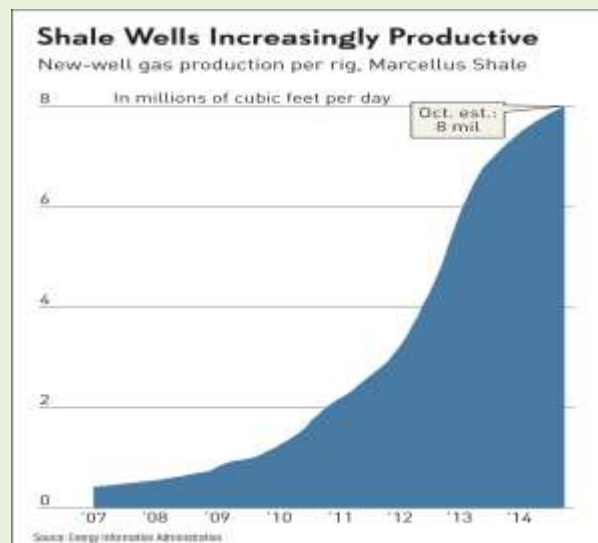
Илиян Василев

След като не успяха да убият „информационно“ шистовата революция, отрицателите ѝ започнаха да внушават мрачни аналогии за съдбата ѝ с поредния борсов сапунен мехур като dot.com във връзка със спадащи добиви от наличните сондажи, растящи разходи и появата на много по-прагматични алтернативи. В тази поредица попада и редовно прилаганата психотерапия с вечния шлагер за „пиковия нефт“ – нефта свършва, след което човечеството е обречено да мине на възобновяеми енергийни източници. Там някъде се намира и дерайлиралата от коловоза на рационалността макроистина на климатичните промени и особено на „глобалното затопляне“, което никак не се вмести в метеорологичната емпирика.

Защо грешат скептиците на шистовата революция?

Първо, те подценяват способността на компаниите, които вече се намират в авангарда на технологичната революция да намират нови иновативни решения и усъвършенстват технологиите. Производителността на сондажите расте не само благодарение на „икономиката на мащаба“ и опита, но и благодарение на изключителни технологични пробиви, които позволяват с един сондаж да се достигнат много по-обширни геоложки структури. Фракингът днес е в пъти по-ефективен от стандартните му формати от преди десет години.

Вижте по-долната графика. Независимо от стагниращия или намаляващ брой на новите и като цяло на активните сондажи, добивите растат.

Пречката не е в липсата на инвестиции или съкратена рентабилност, а в ограничения върху износа на природен газ и леки нефтени фракции, които свиват потенциалното търсене. Част от причината е в желанието на САЩ да съхранят максимално дълго време предимството на ниските цени на нефта и газа, които да стимулират икономиката и възстановяват нейната конкурентноспособност.

Та нали най-значимите инвестиции в света в момента се реализират в сектора нефт и газ, в нефтохимическата промишленост, в свързана инфраструктура именно в Северна Америка. САЩ си подобриха търговския и платежен баланс, както и бизнес перспективата си. Целият свят инвестира там – и китайци, и европейци и араби. Едните за да получат достъп до определящи технологичното развитие технологии, други за да имат сигурен източник на евтината суровина, за да оцелеят на глобалния пазар, трети за да реализират допълнителни маржове по веригата на стойността. Тези инвестиции усилват и без това огромното откъсване на САЩ и Канада в сферата на новите патенти, иновации и технологичните пробиви. Разликата не е само в тоталната изоставане на Европа по отношение на

предприемаческа култура и особено насърчаването на иновациите, производителния труд и предприемаческия риск, но и в отвореността на Америка към новите идеи, към тяхната подкрепа и конверсия в работещи бизнес проекти при подкрепяща финансова и пазарна инфраструктура. Силната конкуренция и незадушаваща регулация осигуряват ефективното функциониране на индустрията и пазарите, докато в Европа преобладават дирижистките уклони и глобалното визионерство.

И се връщаме към базовата разлика с нещата у нас и причината за тоталния колапс в енергетиката и по-конкретно в блокирането на ключов сектор на съвременната икономика – проучването и добива на нефт и газ, и в по-общ план на полезни изкопаеми. У нас е пленена волята на обществото и държавата да се развиваме по най-оптималния и изгоден за нас път – извън външните съображения и интереси. Цял водещ сектор – проучване и добив на нефт и газ у нас - е блокиран от комбинация от външни фактори, свързани с Газпром структури и лица. Де факто те са блокирали проучвателни и сондажни дейности на територията на цялата страната, като

имитират дейност без никакви инвестиции и реални сондажни и проучвателни дейности. Дори в редките случаи, когато има чуждестранен интерес, той систематично е обезкуражаван чрез административни и съдебни хватки, чрез мотивиран и насочен еконатиск или обзсърчителни политики. На практика са блокирани всички пътища за излизане от едностранна енергийна зависимост, като едновременно са блокирани местните пътеки - дейностите по проучавне и добив на местен нефт и газ, като едновременно се разтеглят безконечно във времето проектите за интерконектори и разширение на газохранилището в Чирен /което би дало възможност за купуване на природен газ на сезонни по-ниски цени/. На практика се блокира конкуренцията и навлизането на чуждестранни инвестиции.

Както казах по време на партизанската операция по налагането на мораториума преди вече близо четири години, в разгара на пропагандната канонада, че Шеврон идва да ни пороби с фракинг, да ни отрови земята и водите и напират да хвърлят милиарди долари, докато ние само трябва да гледаме и смятаме – с или без нас шистовата революция в света се случи и е в цветущо здраве. Само гдето ние сме още по-болни и

по-обречени от зловещия микс на невежество, корупция и безволие.

Ако мислите, че кандидатстващите за Вашия глас партии имат намерение да променят положението – прочетете програмите и декларациите. С малки изключения няма да намерите нищо по темата дори и в дребния шрифт.

Толкова по-значими за това са изключенията и толкова по-важно е да ги откриваме и подкрепяме.

Зелена светлина за шистовия газ в Румъния

Energy in depth

Американската компания Шеврон спечели одобрение за два проучвателни сондажа в Puiesti, в област Vaslui (североизточна Румъния), анонсира мениджърът на Chevron за околността, Tom Holst, в средата на април.

Одобрението беше получено от Vaslui County Council (CJ Vaslui) в съответствие с настоящето законодателство според лидера на Съвета.

„Както в случая с Pungesti, всички законни изисквания са налице като се вземе пред вид

и одобрението на съоръженията и сондажните работи по проучвателния сондаж. Ние просто отговорихме в законовия срок на искане от страна на търговска компания, планираща да извърши дейности съгласно законосъобразните критерии“, заяви председателя на Общинския съвет CJ Vaslui Dumitru Buzatu.

Агенцията за защита на околната среда (APM) в Vaslui издаде в началото на 2014, ново екологично разрешение за Шеврон за проучване за шистов газ в блок Puiesti.

Други три концесии

Концесията в Puiesti е четвъртата за Chevron в община Vaslui. Другите са Popeni A1 (Gagesti), Silistea 1A (Pungesti) и Paltinis A1 (Bacesti).

На 31 декември 2013 членовете на местния съвет в Puiesti гласуваха за провеждането на референдум, чрез който да се прокара забрана за проучването на шистов газ в областта, с решение в последствие заведено пред административен съд в Vaslui Prefect's Office. Агенцията за защита на околната среда в Vaslui организира дебат по темата шистов газ в периферията на Puiesti, където Chevron искаха да започнат сондажи, но

дебатът беше прекъснат от скептици. На дебата присъстваха местни жители, власти, както и зелени активисти от няколко румънски града.

Подкрепа на правителството

Проучването за шистов газ е силно подкрепяно от румънското правителство. Министър-председателят Victor Ponta обяви в средата на април, по време на протестите срещу планираното шистово проучване, че ако Румъния няма местно добит газ, трябва да го набави от Русия.

„Имаше няколко протеста срещу шистовия газ и мисля, че това е тема, която трябва да дискутираме много сериозно. Така че ако нямаме местно добит газ, откъде ще го вземем? От Русия? При настоящите обстоятелства, смятам, че всеки протест има определена цел, и че е необходима сериозна дискусия по темата.“, заяви премиера Ponta. Той подчерта, че взема много на сериозно темата за шистовия газ.

Местна подкрепа

Към настоящия момент подкрепата на правителството не е достатъчна. Компаниите не могат да успеят без местна подкрепа, заяви министърът на околната среда Attila

Korodi. Компаниите с интерес в проучването на шистов газ в Румъния трябва да разберат, че могат да успеят, само с подкрепата на местните общности, обяви той.

„Фракингът е забранен за всички дейности, свързани с проучването на възможни шистови ресурси. Еко разрешителните издадени досега ясно говорят, че фракингът се провежда главно в лабораториите. Това означава, че ще отнеме 4 или 5 години преди Румъния да очертае национална карта на ресурсите. Искам да добавя нещо за проучването. Не е въпрос на министерството на околната среда, а е въпрос на отношение на компаниите“, добави Korodi.

„Не мисля, че компаниите ще се справят без подкрепата на местните общности. Не мисля, че дейностите в южна Transylvania, в район Sibiu [Централна Румъния], където компаниите, възнамеряващи да проучват, нарушават границите на частните имоти, са нормални. Неприемливо и неморално е. Компаниите трябва да разберат, че независимо от разрешенията, издадени на местно и централно ниво, те не могат да успеят без подкрепата на местните общности. В противен случай компаниите

нямат реален шанс да достигнат до ресурсите“, предупреди Korodi.

Според екоминистърът властите трябва да гарантират, че всяка индустриална дейност, е в съответствие с румънските и европейските закони.

„В противен случай те нямат шансове, тъй като нито едно правителство не може да го одобри, и това е доказано с течение на времето“, каза Korodi.

Голям потенциал

Според информацията на сайта infogazedesist.eu Румъния по настоящем има 1,444 милиарда куб.метра шистови ресурси и с това страната се нарежда на трето място сред европейските държави, близо до Полша (4,190 милиарда куб.метра) и Франция (3,879 милиарда куб.метра). По отношение на възстановимите ресурси на шистов нефт, Румъния е на шесто място с 300 милиона барела.

Агенцията за защита на околната среда в област Constanta (югоизточна Румъния) издава решение за етапна класификация за Шеврон за проучване в перифериите на Costinesti и Vama Veche, включително сеизмично проучване на ресурсите.

Агенцията за защита на околната среда в Vaslui (източна Румъния) също информира, че на 19ти юли 2013 издава три разрешителни за проекти на Шеврон ия по отношение на управлението на земите и сондажите на платформи Popeni 1A в Gagesti, Silistea 1A в Pungesti, и Paltinis 1A в Bacesti.

Шеврон притежава концесии за проучване на шистов газ в три басейна в Румъния, разпростиращи се върху 270 000 хектара (Costinesti и Vama Veche в област Constanta County и Barlad в област Vaslui).

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Литовският министър-председател: Правителството ще одобри данъчното облагане за шистовия газ

The Baltic course

Министър-председателят на Литва Algirdas Butkevicius е сигурен, че проектозаконите, подготвени от министерство на околната среда по отношение на данъчното облагане на шистовата индустрия няма да срещнат пречки, съобщи агенция LETA/ELTA.

Пред националното радио LRT Butkevicius информира, че Министерството на околната среда представя за обсъждане от правителството проект на закон за данъчното облагане на шистовата индустрия, и той ще се обсъжда в сряда.

Според министър-председателя специалистите са анализирали проучвателните дейности в Румъния, Великобритания и Полша. В най-близко бъдеще правителството трябва да одобри данъчна ставка върху добива на шистов газ - 12% за конвенционалните въглеводороди без диференциация на базата на добива на място или годишен обем на добив; докато 15% ще се прилага за неконвенционални въглеводороди.

Според ръководителя на правителството с цел привличане на инвестиции в сектор шистов газ, има предложение за нулева данъчна ставка в продължение на три години от датата на разрешение за използване на тези ресурси, но не по-късно от 1-ви януари 2020 г.

Butkevicius каза, че допълнително е предложено да се прехвърлят 90% от данъка

в държавния бюджет и 10% към общините, където се осъществява добива, така че те също да са заинтересовани от привличането на инвестиции.

След като проектозаконите бъдат одобрени от правителството, те ще бъдат предадени на парламента. Министър-председателят е сигурен, че законите ще минат в парламента и след това ще бъде обявен публичен търг.

Butkevicius добави, че американската компания Шеврон се оттегля от търга, защото няма политически консенсус в Литва.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Неконвенционалният петрол и газ увеличават американския енергиен експорт

Rigzone

Бързото покачване на американския неконвенционален добив ще спомогне за повишаване на американския енергиен експорт с до около 5% годишно до 2030, според търговската прогноза на U.S. HSBC

Global Connections Trade Forecast от септември 2014.

Вносът на петрол се очаква да намалее от 12% в краткосрочен план до 7% в дългосрочен план, според доклада на HSBC, който подчертава перспективите за Съединените щати в сферата на глобалната търговия в сектори като енергетика и здравеопазване.

Развиващите се пазари, които не разполагат с възможности за преработка на енергосуровини или не разполагат с енергийни запаси, представляват основна възможност за износители на енергия в САЩ, казва Derrick Ragland, изпълнителен вицепрезидент и ръководител на U.S. Middle Market Corporate Banking, HSBC Bank USA N.A., в прессъобщение от 16 септември.

Разширения на химически заводи и терминали за втечен природен газ (LNG), заедно с отварянето на енергетиката на Мексико за чуждестранни инвестиции, се очаква да доведе до нов бум на износа в района на Хюстън и до създаване на над 55 000 нови работни места, според доклад от май 2014 на HSBC. Масивната инвестиция в

химически заводи и експортни ВПГ терминали подхранва втори бум, тъй като компаниите в Хюстън за инженеринг и строителство проектират и изграждат тези съоръжения.

Иновациите в хидравличното разбиване, което отключва добива на шистовите ресурси, стои зад този бум, обяви HSBC в доклада си от месец май. Местните компании, които правят доставки за химическата и енергийната индустрия, също ще разрастнат бизнеса си, заедно с увеличеното търсене от страна на клиентите им при тъй изнасянето на дейност зад граница.

Превръщането на САЩ в основен играч в световните енергийни пазари е от особено значение за американската търговия, тъй като бързото нарастване на американския неконвенционален добив на нефт и газ променя петролния баланс на САЩ с близо 50 на сто от края на 2008 година.

„Докато забраната за износ на суров петрол е малко вероятно скоро да бъдат вдигната, износът на рафинирани продукти ще допринесе за растежа на експорта през идните години“, според HSBC.

Американските фирми все повече се стремят към нововъзникващите пазари за растеж на износа в краткосрочен и дългосрочен план. Американските фирми са добре позиционирани за да се възползват от по-силна световна икономика, а акцентът върху бързо разрастващите се нововъзникващи пазари ще се окаже от съществено значение, според HSBC.

„Докато развитите икономики - най-вече в Европа - ще продължат да доминират търговията на САЩ, Азия и Латинска Америка ще станат по-важни дестинации за износ за износителите от САЩ“, заяви HSBC по отношение на дългосрочните търговски перспективи.

Очаква се американският износ да се увеличи средно с 6% всяка година до 2030. Очаква се също Китай и Индия да бъдат най-добрите търговски перспективи за САЩ, като експортният ръст се оценява средно на 9% годишно за всяка страна през 2030г според HSBC.

На глобална основа търговията се очаква да се повиши с 8% годишно през 2016г, от 2.5%

през 2013. По-дългосрочните прогнози показват, че глобалната търговия със стоки ще се увеличи повече от три пъти до 2030 от нивата през 2013, като фирмите се възползват от нарастване на търсенето във възникващите пазари и развиващите пазари стабилизират равнището си на производителност в бъдеще.

„Образована работна сила, добре развити производствени процеси и иновативна технология ще помогне на американските компании да се включат в увеличените търговски потоци, докато възходът на възникващият пазари води до повишаване на търсенето“, каза Steve Bottomley, HSBC група генерален мениджър, старши изпълнителен вицепрезидент и ръководител на търговското банкиране на HSBC в Северна Америка.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Шефът на нефтогазовия регулатор Porter разкрива сценария на Путин за унищожаване

на Тексаската икономика

Railroad Commission of Texas

Комисар David Porter от Railroad Commission of Texas (RRC) изпрати [ПИСМО](#) до държавния секретар на САЩ Джон Кери, в което се поставя въпроса за степента, до която Държавният департамент налага санкции срещу нелоялния руския петролен и газов картел, и за защитата на интересите на САЩ.

"В момента Газпром Банк е обект на американски санкции заради ролята на Русия в свалянето на Полет МН-17 на Малайзийските авиолинии, което доведе до смъртта на 283 пътници, 15 членове на екипажа, както и най-малко един американски гражданин", каза Портър в писмото си. "Аз съм силно загрижен, че руската банка е в състояние да продължи своята кампания за отслабване на американската нефт и газ индустрия и да наеме двама бивши американски сенатори за да упражняват натиск върху американските политици."

В писмото си комисарят Porter обяснява, че Газпром е осигурила договори на стойност десетки милиони долари с няколко

международни компании за връзки с обществеността и с лоша репутация като Ketchum Inc, в опит да се навреди и препятства развитието на газовата промишленост в Европа и Съединените щати, като се увеличи руския пазарен дял за добив и разпределение на природен газ.

Компонентите на тяхната кампания включват финансиране на екологични организации за борба с фракинга, за дезинформация на обществото, и дори разгръщане на пропагандна кампания в медиите - а именно тяхната помощ за разпространението на Gasland, невероятен подвеждащ филм за хидравличното разбиване в Америка.

Комисар Porter добави, че „усилията на Газпром, със съдействието на Кремъл и Ketchum, вече са довели до забраната на хидравличното разбиване в много страни от ЕС”.

Комисарят е в процес на разработване на решения, които да смекчат ефекта от руската атака срещу Тексаската индустрия, включително насърчаване на Конгреса да рационализира процеса на издаване на разрешителни за изграждане на съоръжения

за втечен природен газ в Тексас, както и да се позволи износа на петрол.

Тексаската железопътна комисия (Railroad Commission) - RRC е главен енергиен регулатор за щата Тексас, с основната регулаторна юрисдикция върху добива на нефт и природен газ, както и тръбопроводи, пропан индустрия, и въглища и наземен добив на уранови руди. Агенцията работи, за да гарантира справедливо и последователно регулиране на енергетиката в Тексас, така че предприятията да могат безопасно, ефикасно и икономично да добиват енергията, която е необходима за задвижване на икономиката на Тексас.

Комисар Портър е избран в RRC Тексас на 2 ноември, 2010 г. Дипломиран експерт-счетоводител и успешен собственик на малък бизнес, комисар Porter е работил с петролни и газови компании в продължение на почти три десетилетия, предоставяйки стратегически финансови консултации и данъчна защита.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

**Американският
департамент по
енергетика не открива
доказателство, че**

фракингът замърсява водите

Energy in depth

Ново проучване от Националната енергийна техническа лаборатория (NETL) към американския департамент (министерство) по енергетика потвърди становищата на американски топ енергийни експерти и регулатори: *хидравличният фракинг е доказано сигурна технология.*

В това проучване експертите на NETL полагат маркери в течността за хидравлично разбиване в сондаж Greene County, Pennsylvania с цел да потърсят признаци за евентуална миграция. След 12 месеца мониторинг не бяха намерени никакви знаци за миграция в подпочвените води. Ето ги заключенията на доклада:

1) **няма доказателства за миграция на газ от находището Marcellus Shale;** и 2) няма доказателства за миграция солени сондажни води на находището Marcellus Shale.

„Заключенията от това изследване са: 1) влиянието на хидравличното разбиване върху скалната маса не обхваща находището **Upper Devonian/Lower Mississippian gas field;**

и 2) няма миграция на газ или течни фракции към находището Upper Devonian/Lower Mississippian по време на изследвания период след хидравличен фракинг.“

Дванадесетмесечният мониторинг на NETL търси доказателства за миграция на газ и течности от 6 неконвенционални сондажа; допълнително са направени проучвания 2 месеца предварително, преди и след фракинга. Резултатите бяха сравнени с предишната информация от тестовите сондажи.

Това проучване развенчава групи като Food and Water Watch, които наскоро публикуваха нов доклад, твърдящ, че фракинга „замърсява водните пластове“ и поставя „живота на хората, безопасността и имуществото им на висок риск“. Разбира се тези анти-фракинг групи отдавна твърдят, че физическата намеса в скалните образувания отива твърде по-далеч от планираното, като оказва влияние върху съседните геоложки слоеве и е възможно освобождаването на по-високо разположени резервоари от газ да замърсяват водата. Откритията на този доклад подчертават невъзможността подобен феномен да се случи в посочения регион:

„Всички дейности са поне на 2,000 фута под добивните зони в находището Upper Devonian/Lower Mississippian и повече от 5,000 фута (1,500 метра) под водоносните хоризонти”

„По време на това проучване, няма увеличение в добива и натиск, който да предполага комуникация между находищата Marcellus Shale и the Upper Devonian/Lower Mississippian.”

Разбира се докладът подкрепя думите на регулаторите и администрацията. Енергийният секретар Ernest Moniz наскоро обяви: „Все още не съм видял доказателства, че фракинга замърсява подземните води.“ Бившият ръководител на агенцията за защита на околната среда Lisa Jackson направи няколко подобни коментара. И също така нека не забравяме коментара на [U.S. Government. Accountability Office](#):

„Представители на регулаторните власти, които срещнахме в щата — Arkansas, Colorado, Louisiana, North Dakota, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, и Texas – обявиха, че базирайки се на местни изследвания процесът на хидравлично разбиване не може

да се идентифицира като причина за замърсяване на подземните води.“

Два скорошни доклада потвърждават, че замърсяване от хидравличен фракинг „не е физически възможно“.

СТАТИЯТА МОЖЕТЕ ДА НАМЕРИТЕ [ТУК](#)

Уточнение

Авторите на настоящия информационен бюлетин финансират това начинание, водени от своята гражданска позиция за необходимостта от пълноценна и балансирана информираност на обществото по въпросите на проучването и добива на нефт и газ. Проявите интерес да подпомогнат проучванията и информационната дейност на Центъра за изследвания на Балканския и черноморския регион могат да се обръщат за повече информация и конкретни проекти към координатора на програмата на следния адрес cbbsinfocenter@gmail.com

mvladimirov@ceemarketwatch.com

Руслан Стефанов

ruslan.stefanov@online.bg

Христо Казанджиев

h.kazandjiev@yahoo.com

Unsolicited mail: Ако не желаете да получавате ТОЗИ инфолетър, моля да се отпишете от адресния списък като изпратите обратно съобщение без текст на cbbsinfocenter@gmail.com

Правата по превода на всички статии принадлежат на издателите на настоящия информационен бюлетин.

Контакти за повече информация:

Алекс Алексиев

alexralex@aol.com

Васко Начев

vasko@infonetbg.com

Илиян Василев

idvassilev@innoenergy.biz

Мартин Владимир